

Nämnden för båtlivsutbildning

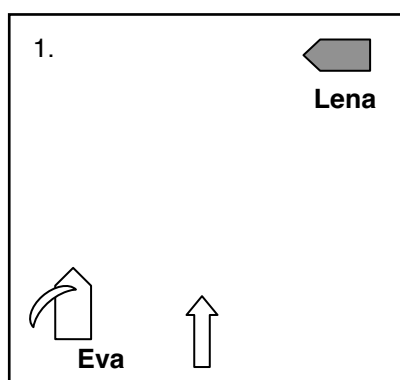
Övningsprov Ost Förarintyg

DEL 1

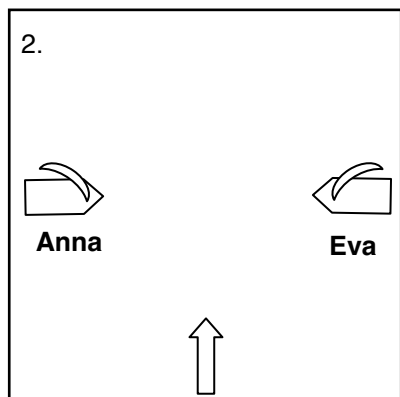
Maxpoäng: 20 - fråga 1-5: 2 poäng per fråga, fråga 6-15: 1 poäng per fråga

Antal poäng för godkänt: 15

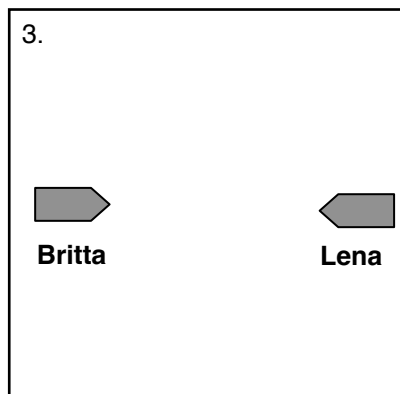
Symbolförklaring:

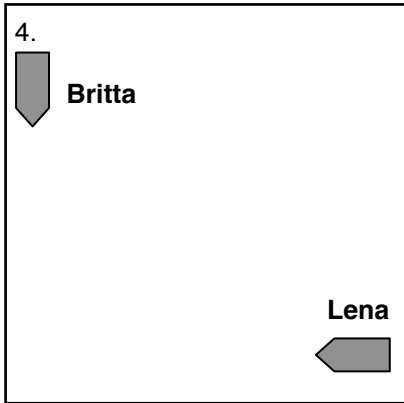
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda svänger styrbord.
- Eva är väjningsskyldig eftersom hon är i lovart. Eva passerar bakom Lena
- Lena är väjningsskyldig eftersom hon är maskindrivet och Eva är segelfartyg. Lena passerar bakom Eva
- Eva är väjningsskyldig eftersom Lena kommer från styrbord. Eva svänger babord eller styrbord, beroende på vad som passar bäst för vinden.

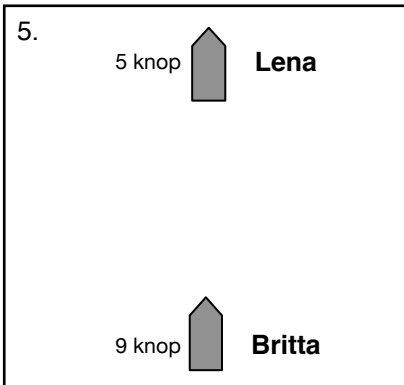
- Eva är väjningsskyldig eftersom hon är i lovart. Eva svänger styrbord eller babord.
- Anna är väjningsskyldig eftersom hon har vinden från styrbord. Anna svänger styrbord.
- Anna är väjningsskyldig eftersom hon är i lovart. Anna svänger styrbord eller babord
- Eva är väjningsskyldig eftersom hon har vinden från babord. Eva svänger styrbord eller babord.

- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda båtarna minskar farten.
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda båtarna svänger babord
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Britta svänger styrbord och Lena svänger babord.
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda båtarna svänger styrbord.

- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda båtarna svänger babord.
- Britta har Lena på sin babordsida och är därför väjningsskyldig. Britta ökar farten och passerar nära framför Lena.
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Båda båtarna svänger styrbord.
- Lena har Britta på sin styrbordsida och är därför väjningsskyldig. Lena svänger och passerar bakom Britta.

- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Britta svänger babord och Lena svänger styrbord.
- Båda båtarna är väjningsskyldiga för varandra. Britta svänger styrbord och Lena svänger babord.
- Britta är upphinnande och därför väjningsskyldig. Britta kan svänga babord eller styrbord för att passera Lena på säkert avstånd.
- Lena hindrar Britta. Lena svänger styrbord eller babord för att låta Britta hålla kurs och fart.

6. **Vad är ett "segelfartyg" enligt de internationella sjövägsreglerna?**

- En båt som har mast och segel.
- En båt som har seglen hissade.
- Ett fartyg som vid tillfället enbart framförs med segel.
- Ett fartyg som saknar motor.

7. **Varför kräver de internationella sjövägsreglerna att man på alla fartyg håller ständig utkik?**

- För att alla fartyg omedelbart ska kunna göra en undanmanöver.
- För att ge ett underlag för bedömning av om det är risk för kollision med andra fartyg.
- För att se om det är ett handelsfartyg eller fritidsfartyg som närmar sig.
- För att hela tiden veta hur många andra fartyg som finns inom synvidden.

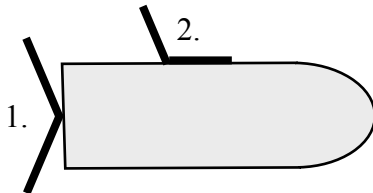
8. **Hur ska en undanmanöver utföras av ett väjningsskyldigt fartyg?**

- En undanmanöver ska utföras i god tid, tydligt och med gott sjömanskap.
- En undanmanöver ska alltid ske åt styrbord.
- En undanmanöver måste alltid innebära en minskning av farten.
- En undanmanöver ska utföras genom att kursen ändras minst 10° och farten ändras minst 5 knop.

9. I regeln om Trång farled sägs att

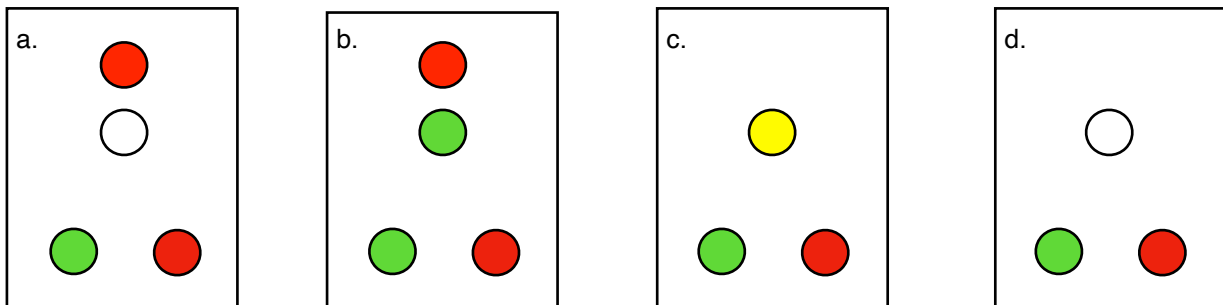
- fartyg under 20 m och segelfartyg inte får hindra framfarten för ett fartyg som endast kan framföras i den trånga farleden.
- fritidsfartyg alltid är väjningsskyldiga för alla fartyg i yrkesmässig trafik.
- fritidsfartyg bara får korsa trånga farleder på i sjökortet särskilt markerade platser.
- bredden på en Trång farled är högst 100 meter.

10. Vilket av nedanstående påståenden om lanternor är korrekt?

- Lantern 1: akterljus med vitt sken lysvinkel 225° - Lantern 2: sidoljus med grönt sken lysvinkel 112,5°
- Lantern 1: akterljus med gult sken lysvinkel 135° - Lantern 2: sidoljus med rött sken lysvinkel 112,5°
- Lantern 1: akterljus med vitt sken lysvinkel 135° - Lantern 2: sidoljus med rött sken lysvinkel 112,5°
- Lantern 1: akterljus med vitt sken lysvinkel 225° - Lantern 2: sidoljus med rött sken lysvinkel 13

11. Bilden till höger föreställer en seglande båt som kommer rakt mot dig.
Vilken av nedanstående bilder visar att den seglande båten startat och låter motorn driva fram båten?

12. Vilken av signalflaggorna i bilden visar att det pågår dykning från fartyget där signalen visas?

13. Två maskindrivna fartyg manövrerar i en hamn och avger i sikte av varandra följande korta ljudsignaler.

Hur kommer fartygen att manövrera?

- A svänger babord. B avger "Tveksamhetssignal".
- A svänger styrbord. B:s propeller arbetar för back.
- A:s propeller arbetar för back. B:s propeller arbetar för framfart.
- A svänger babord. B:s propeller arbetar för back.

14. **Vilka skyldigheter har en befälhavare enligt Sjölagen om han eller hon träffar på personer som befinner sig i sjönöd?**

- a. att kontrollera att den egna säkerhetsutrustningen fungerar.
- b. att stoppa propellern för att inte skada personer som kan finnas i vattnet
- c. att lämna all hjälp som är behövlig och möjlig för att rädda den nödställde, om det kan ske utan fara för det egna fartyget eller de ombordvarande
- d. att lämna all hjälp som är behövlig och möjlig för att rädda den nödställde, om det kan ske utan *allvarlig* fara för det egna fartyget eller de ombordvarande.

15. **För vilka av följande förseelser finns fängelse i straffskalan?**

- a. Brott mot fartbegränsningsföreskrifter.
- b. Förtöjning i sjömärken.
- c. Sjöfylleri
- d. Vårdslöshet i sjötrafik

DEL 2 - 27 frågor

Maxpoäng: 27 - 1 poäng per fråga - Antal poäng för godkänt: 18

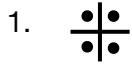
16. **Vad kallas den typ av Sjöfartsverkets sjökort som innehåller mest detaljerad information?**

- a. Specialkort
- b. Skärgårdskort
- c. Kustkort
- d. Översiktskort

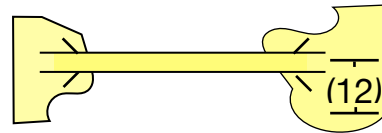
17. **Du navigerar i ett sjökort i skala 1:50 000 och uppskattar att ett sund mellan två öar som du tänker passera är 3 millimeter brett. Hur många meter motsvarar detta i verkligheten?**

- a. 15 meter
- b. 50 meter
- c. 150 meter
- d. 500 meter

18. Vilket av alternativen beskriver korrekt betydelsen av de tre sjökortssymbolerna?

3.

- a. 1. Undervattenssten 2. Lera 3. Fast bro, 12 meter segelfri höjd
 b. 1. Bränning 2. Lera 3. Fast bro, 12 meter segelfri höjd
 c. 1. Bränning 2. Lera 3. Fast bro, 12 meter segelfri bredd
 d. 1. Bränning 2. Grus 3. Fast bro, 12 meter segelfri bredd

19. Vad heter den informationstjänst som Sjöfartsverket har på sin hemsida och där man t.ex. får information om att ett nytt grund hittats eller att sjömärke flyttats eller tagits bort?

- a. Underrättelser för farleder.
 b. Underrättelser för fritidsbåtar.
 c. Underrättelser för sjökorten.
 d. Underrättelser för sjöfarande.

20. Sant eller Falskt? Skriv "S" för sant och "F" för falskt för nedanstående påståenden om elektroniska sjökort.

- a. ....Informationen i ett vektorkort ligger i olika lager.
 b. ....Informationen i ett rasterkort ligger i olika lager.
 c. ....I ett vektorkort kan sjökortsbildens innehåll påverkas av navigatören.

21. Vad är *Kort 1*?

- a. Det första svenska sjökortet, tryckt 1793.
 b. En sammanställning över vilka sjökort som finns över svenska farvatten.
 c. En sammanställning av beteckningar, förkortningar och begrepp i sjökorten.
 d. Ett sjökort i mycket liten skala som täcker hela Sveriges territorialvatten.

22. Vilket av följande flytande sjömärken är ett styrbordsmärke?

a.

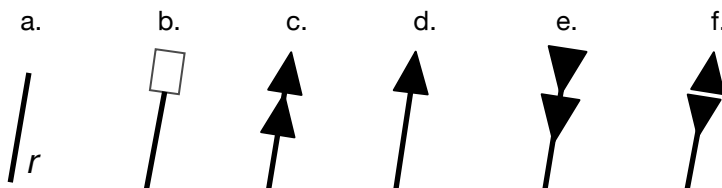
b.

c.

d.

e.

f.

23. Vad kallas detta flytande sjömärke och vad kan det användas till?

- Mittledsmärke, mitten av en farled eller farvatten.
- Punktmärke, på grund av begränsad omfattning.
- Specialmärke, t.ex. för att markera en gräns.
- Sjömärke som visar var två farleder korsar varandra.

24. Ange betydelsen av sjökortssymbolen i deluppgift 1. och sjövägmärkena i 2. och 3.

Uppgift 1.

- Flytande sjömärke
- Fast sjömärke med fasadbelysning
- Fyr
- Radarreflektor

Uppgift 2.

- Eldriven färja
- Frigående färja
- Linjefärja
- Linjärja

Uppgift 3.

- Segelfri höjd vid bro.
- Vattendjup inne in en hamn.
- Fartbegränsning 5 knop.
- VHF-radiokanal för trafikinformation.

25. Tömningstiden för en 2-kilos pulverbrandsläckare är ca:

- 4 sekunder.
- 8 sekunder.
- 15 sekunder.
- 30 sekunder.

26. Båtens sjökortsplotter har en knapp märkt *MOB* (Man Over Board). **Vad händer om du trycker på denna knapp då någon faller överbord från din båt? Plottern är inte hopkopplad med någon annan utrustning.**
- En larmsignal skickas till SOS Alarm via nödnumret 112.
  - En larmsignal skickas till Sjöfartsverkets sjöräddningscentral via VHF-radio.
  - En symbol placeras på det elektroniska sjökortet. Plottern börjar automatiskt visa var närmaste sjöräddningsbåt finns.
  - En symbol placeras på det elektroniska sjökortet. Plottern börjar automatiskt visa hur du ska styra för att komma tillbaka till den position båten hade när du tryckte på knappen.
27. **Varför försämras en liten båts stabilitet om besättningen ställer sig upp t.ex. för att fiska?**
- Därför att besättningen rör sig.
  - Därför att båten börjar luta.
  - Därför att tyngdpunkten höjs.
  - Därför att tyngdpunkten sänks.
28. **Ringa in samtliga rätta svar! Vilka av följande är en internationell nödsignal till sjöss?**
- Röda raketer avskjutna en i sänder med korta mellantider.
  - Ordet "Mayday" med radiotelefoni.
  - Armar utsträckta åt båda sidorna som långsamt och upprepat höjs och sänks.
  - Två fyrkantiga flaggor hissade vertikalt över varandra.
29. **Ringa in samtliga rätta svar! Vilka av följande myndigheter/organisationer samverkar vid sjöräddning?**
- Sjöfartsverket
  - Sjöräddningssällskapet
  - Kustbevakningen
  - Polisen
30. **Sant eller Falskt? Skriv S för Sant och F för Falskt för nedanstående påståenden om flytvästar.**
- .....En seglarväst har alltid en krage vars uppgift är att hålla huvudet ovanför vattnet.
  - .....En räddningsväst har nästan allt flytmaterial på framsidan.
  - .....En uppblåsbar räddningsväst kräver ett regelbundet underhåll.

31. **Sant eller Falskt? Skriv S för Sant och F för Falskt för nedanstående påståenden om båtens säkerhetsutrustning.**

- .....En säkerhetsbrytare stänger av båtmotorn om föraren faller ur stolen.
- .....En motorrumsfläkt används för att kyla en inombordsmotor.
- .....Impellern sitter i inombordsmotorns kylsystem och det bör finnas en extra bland reservdelarna.

32. Motorn i din båt förbrukar cirka 1 liter bränsle per sjömil när du kör ekonomifart. Du ska åka 50 sjömil och du kan inte tanka på vägen. Båtens tank rymmer 175 liter.

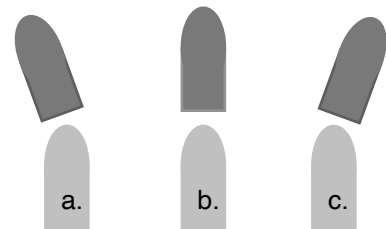
Hur många liter måste du ha i tanken vid avgång om du vill ha minst 25 liter kvar i tanken när du kommer fram?

- 50 liter
- 75 liter
- 100 liter
- 125 liter

33. Denna båt, med inombordsmotor och fast högergångad propeller, glider sakta framåt när maskinen sätts för back.

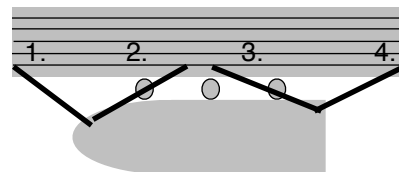
Hur påverkar skovelhulseeffekten båten när propellern arbetar back?

- Båten svänger babord samtidigt som farten går ner.
- Farten går ner men kursen påverkas inte.
- Båten svänger styrbord samtidigt som farten går ner.

34. **Sant eller Falskt? Skriv S för Sant och F för Falskt för nedanstående påståenden om förtöjningslinor.**

- .....Lina nr 1 kallas förända.
- .....Lina nr 2 kallas förspring
- .....Lina nr 4 kallas akterspring.

35. **Knopen dubbelt skotstek används till**

- att sätta fast en lina i t.ex. ett träd vid förtöjning mot land.
- att sätta fast en lina på en knap.
- att fästa ankarlinan i ankaret.
- att skarva ihop två linor.

36. Du bränner handen i samband med matlagning och stänger direkt av gasen.
Vilken är den första åtgärden du sedan vidtar för att minimera brännskadan på handen?

- a. Kyler med is.
- b. Kyler med svalt vatten i upp till 15 minuter
- c. Kyler genom att kraftigt vifta med handen i friska luften.
- d. Tvättar med sårrengöring.

37. I båtsportkortet ser du denna symbol på en ö. Vad betyder den?

- a. Sopmaja
- b. Båtmack
- c. Toatömningsstation
- d. Gästhamn

38. I ett Hänsynsområde får man färdas med

- a. högst 3 knop.
- b. högst 5 knop.
- c. högst 8 knop.
- d. högst 12 knop.

39. **Vilken statlig myndighet har aktuell information om vilka båtbottnfärger som är tillåtna på olika ställen i landet?**

- a.....Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- b.....Transportstyrelsen
- c.....Kemikalienspektionen
- d.....Sjöfartsverket

40. **Skriv "S" för Sant och "F" för Falskt vid respektive påstående om väderprognoser.**

.....Kustväderprognosen har mycket större prognosområden än Sjörapporten.

.....Sjörapporten är i första hand avsedd för havet utanför kusten.

.....Kustväderprognosen kan avlyssnas med en VHF-radio under tiden 15 juni - 15 augusti.

41. Vid vilken tid på dygnet är sjöbrisen normalt som starkast?

- a.....På morgonen.
- b.....På förmiddagen.
- c.....På eftermiddagen.
- d.....På kvällen.
- e.....På natten.

42. Vad innebär det om det i en väderprognos anges risk för dimma?

- a. Att sikten kan komma att understiga 500 meter.
- b. Att sikten kan komma att understiga 1000 meter.
- c. Att sikten kan komma att understiga 2000 meter.
- d. Att sikten kan komma att understiga 5000 meter.

DEL 3 - Antal frågor: 15

Maxpoäng: 18 - 1 poäng per fråga utom fråga 45, 47 och 48 som ger 2p var

Antal poäng för godkänt: 12

43. Para ihop respektive kurs med rätt väderstreck genom att rita en pil från varje kurs till väderstrecket som kursen motsvarar.

Nord	Kurs	Syd
Nordost	090°	Sydväst
Ost	315°	Väst
Sydost	135°	Nordväst

44. Vilken är distansen från Övningsposition H till Vindbådans fyr (nordost Huvudskär)

- a. 2,2 M
- b. 2,7 M
- c. 5,2 M
- d. 26,5 M

45. Hur lång tid tar det att gå 10 M med 4 knops fart?

- a. 2 h 50 min
- b. 2 h 30 min
- c. 40 min
- d. 24 min

46. **Vilken kurs ska du styra från Övningsposition H till Vindbådans fyr om du räknar med 5° avdrift för sydlig vind?** Du behöver inte ta hänsyn till missvisningen i detta exempel.

- a. 097°
- b. 102°
- c. 107°
- d. 277°
- e. 282°
- f. 287°

47. Du befinner dig vid Måsknuf fyr (sydsost Nynäshamn) och sätter kurs mot Östra Röko fyr (ost Nynäshamn) . **Vilken kurs ska du styra på båtens magnetkompass om du tar hänsyn till 7° ostlig missvisning?**

- a. 028°
- b. 035°
- c. 042°

48. **Ange positionen för det fasta sjömärket på Bedaröns norra udde (Nynäshamn).**

- a. Latitud 58° 54,56´ N - Longitud 017° 98,36´ E
- b. Latitud 54° 05,55´ N´ - Longitud 018° 01,65´ E
- c. Longitud 58° 54,56´ N - Latitud 017° 58,36´ E
- d. Latitud 58° 54,56´ N - Longitud 017° 58,36´ E

49. **Vad heter ön position 59° 03,80´ N 018°22,10´ E?**

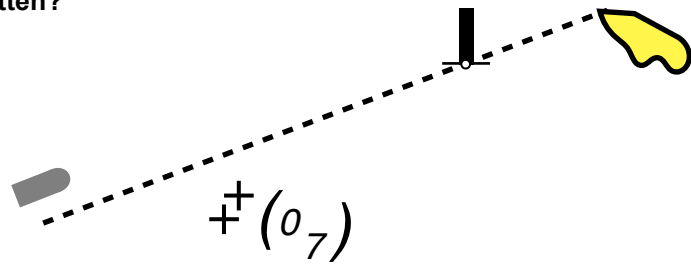
- a. Tallhollmen
- b. Ängsholmen.
- c. Skinngrundet
- d. En ö utan namn.

50. Du styr i linjen Mysingeholms västra strand ens Söderhälls fyr och pejar samtidigt Älvsnabben fyr med en handpejlkompass. Efter att ha rättat bäringen för missvisning ritar du ut bäring 265° i sjökortet. **Vilken är båtens position?**

- a. Longitud 58° 58,90´ N - Latitud 018° 16,80´ E
- b. Latitud 58° 58,90´ N´ - Longitud 018° 16,80´ E
- c. Latitud 59° 01,10´ N - Longitud 015° 01,80. E
- d. Longitud 59° 01,10´ N - Latitud 015° 01,80. E

51. Vad kallas denna typ av enslinje som du använder som begränsningslinje för att inte komma för nära grunt vatten?

- a. Förbindelselinje
- b. Kurslinje
- c. Tvärsmärke
- d. Frimärke

52. Du har gjort en färdplanering i sjökortet för en resa i hög fart i ett skärgårdsområde. Efter en stund inser du att du inte befinner dig där du borde vara enligt färdplanen.

En första åtgärd är att

- a. bestämma positionen genom krysspejling med en handpejlkompass.
- b. zooma in det elektroniska sjökortet ytterligare.
- c. jämföra ekolodets djupvisning med sjökortets.
- d. omedelbart stoppa framfarten.

53. Vilken av den mekaniska magnetkompassens delar representerar båtens långskeppslinje?

- a. Kardanupphängningen
- b. Kompassrosen
- c. Styrstrecket
- d. Magneten

54. Vad heter det instrument som visar båtens fart genom vattnet?

- a. AIS
- b. Anemometer
- c. Ekolod
- d. Logg

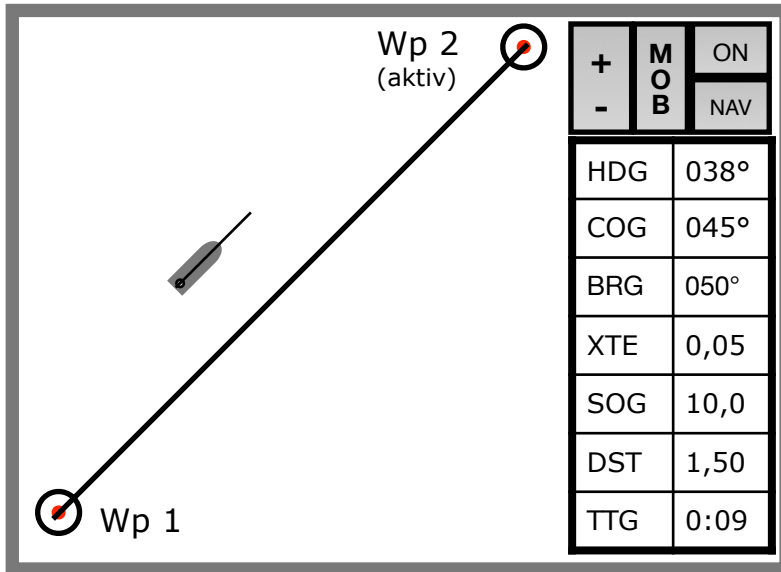
55. **Skriv "S" för Sant och "F" för Falskt vid respektive påstående om missvisning och deviation.** Två rätt krävs för poäng.

.....Missvisningen beror på magnetiska störningar från båten eller utrustning i båten.

.....Missvisningens storlek är oförändrad när båten ändrar kurs.

.....Deviationen kan ändra både storlek och riktning när båten ändrar kurs.

56. Skriv "S" för Sant och "F" för Falskt vid respektive påstående användning av sjökortsplotter. Bilden föreställer en sjökortsplotter i en båt som kör. Navigatören har dessutom gjort en enkel rutt i plottern.

.....För att komma till Wp 2 behöver kursen ändras så att COG (KÖG) blir 050°.

.....XTE utgör det vinkelräta avståndet från båten till rutten.

.....HDG är den kurs som en elektronisk kompass som är inkopplad i systemet visar.

57. Skriv "S" för Sant och "F" för Falskt vid respektive påstående om användning av sjökortsplotter.

.....När man zoomar ut ett vektoriserat elektroniskt sjökort kan det medföra att inte all information som sjökortet innehåller kommer vara synlig.

.....Kraftig inzoomning innebär att den elektroniska sjökortsbilden blir noggrannare så att man t.ex. utan risk kan köra närmare grund.

.....P.g.a. eftersläpning kommer en båt som framförs i hög fart i verkligheten vara längre fram än vad som visas på sjökortsplottern.